

Länsgemensam plan för suicidprevention i Västernorrland 2023

För länets kommuner och Region Västernorrland

Paula Landqvist
Projektledare suicidprevention

Innehåll

Inledning	2
Projektet –"En nollvision för suicid"	3
Syfte och mål	4
Avgränsningar	4
Statistik och riskgrupper	5
Pågående arbete i länets kommuner och Region Västernorrland gällande suicidprevention	7
Planering suicidprevention 2023	8
Fokusområden under 2023	9
Slutsatser om önskad utveckling	10
Förslag	11
Referenslista	12

Inledning

Suicid är ett omfattande folkhälsoproblem då det berör stora delar av befolkningen. Enligt Världshälsoorganisationen WHO är suicid den fjärde vanligaste dödsorsaken globalt och över 700 000 människor i världen dör i suicid varje år (WHO, 2019).

I Sverige dör ca 1 500 människor årligen i suicid. Det är betydligt fler män än kvinnor som avlider av suicid men det är flest kvinnor som gör suicidförsök. Bland unga 15–24 år är var tredje dödsfall orsakat av suicid och antal suicid ökar mest bland män i åldersgruppen 20–29 år. Flest suicid räknat i antal sker bland män i ålder 45–64 år men de högsta suicidtal utifrån befolkningsandel finns bland män över 85 år (Folkhälsomyndigheten, 2022). Det suicidpreventiva arbetet behöver med andra ord riktas till många olika grupper i samhället och bedrivs på flera olika arenor.

Ett nationellt handlingsprogram för suicidprevention antogs av riksdagen 2008. I programmet framgår nio åtgärdsområden för att förebygga suicid:

1. Främja goda livschanser för mindre gynnade grupper
2. Minska alkoholkonsumtionen i befolkningen och i högriskgrupper för suicid
3. Minska tillgänglighet till medel och metoder för suicid
4. Se suicid som psykologiska misstag
5. Förbättra de medicinska, psykologiska och psykosociala insatserna
6. Sprid kunskap om evidensbaserade metoder för att minska suicid
7. Höj kompetensen hos personal och andra nyckelpersoner i vård och omhändertagande
8. Gör händelseanalyser efter suicid
9. Stöd till frivilligorganisationer

Programmets vision är att ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att den enda utvägen upplevs vara självmord (Folkhälsomyndigheten, 2019).

Det nationella handlingsprogrammet kan ses som ett ramverk för det suicidpreventiva arbetet regionalt och lokalt.

Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen har ett pågående regeringsuppdrag gällande att tillsammans med 24 andra statliga myndigheter ta fram underlag för en ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention. Slutrapporten med förslag till nationell strategi ska redovisas senast 1 september 2023. En första sammanställning har gjorts efter insamlande av analyser från berörda myndigheter och organisationer. Gällande suicidprevention har några utvecklingsbehov hittills framkommit:

- Medel och metoder för suicid behöver begränsas
- Kunskap och kompetens kopplat till suicid och suicidprevention behöver stärkas

- Riktlinjer och metoder för suicidpreventivt arbete behöver utvecklas
- Hälso- och sjukvården och socialtjänsten behöver utveckla sitt arbete för personer med risk för suicid
- Psykisk ohälsa och suicidalitet bland män behöver uppmärksammas mer
- Samverkan kring personer med risk för suicid behöver utvecklas”

(Folkhälsomyndigheten, 2022, s.9)

Flera av de utvecklingsområden som uppmärksammats hittills i framtagandet av den nya nationella strategin överensstämmer med inriktningen i det projekt gällande suicidprevention som sedan 2020 funnits i Västernorrland.

Projektet –"En nollvision för suicid"

SKR och staten träffade en överenskommelse om insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention för 2020 med tilläggsöverenskommelse för 2021–2022. Överenskommelsen är en fortsättning av det långsiktiga arbete som stimulerats av staten och där SKR bidrar med utvecklingsstöd till kommuner och regioner. I överenskommelsen avsattes statsmedel för suicidprevention till varje län.

Social ReKo, som utgjort en strukturerad plattform för samverkan mellan Region Västernorrland och länets kommuner avseende socialtjänst och hälso- och sjukvård, enades om en handlingsplan för psykisk hälsa i Västernorrland 2020. Som en del i handlingsplanen ingick en nollvision för suicid – suicidprevention (6.6). Där framgick att det kunskapsbaserade suicidpreventiva arbete på lokal och regional nivå behövde stärkas i Västernorrland och att insatser för att utbilda medarbetare i berörda verksamheter behövde samordnas. Utifrån handlingsplanen och de statsmedel som rekvirerats från SKR inleddes 2020 det länsgemensamma projektet – "En nollvision för suicid".

Projektägare har varit Beredningsgruppen för Social ReKo. I projektet finns en styrgrupp, en referensgrupp och en arbetsgrupp. I projektdirektivet framgår att syfte med projektet är ”att utveckla ett kunskapsbaserat suicidpreventivt arbete på lokal och regional nivå i länet”.

Projektmedlen för 2020 avsattes till länsövergripande utbildningar och kompetenshöjande insatser inom suicidprevention. Medlen till utbildningar har kunnat användas även 2021 och 2022. Samordnare för suicidpreventionsarbetet finns i var och en av länets kommuner. Ibland kombineras dessa frågor med folkhälsoarbetet i övrigt eller andra områden. Möjlighet har funnits för kommunerna att avsätta personal för samordning och genomförande av utbildningsinsatser inom suicidprevention med stöd av projektmedel för 2021–2022. Flera kommuner har valt att anställa personal inom räddningstjänsten medan andra har valt att använda personal inom någon förvaltning i kommunen.

Personal avsatt för samordning av suicidpreventionsutbildning inom regionen och utveckling av metod vid självmordsförsök finns vid Österåsens livsstilsmedicinska center. Folkhälsostateg vid

enheten för folkhälsa vid Region Västernorrland är delaktig i arbetsgrupp och referensgrupp för projektet.

Arbetsgruppen har representanter från Region Västernorrland och kommunerna i länet. Projektledare anställd inom socialtjänstens samverkans och stödstrukturer vid Kommunförbundet Västernorrland samordnar arbetsgrupp och referensgrupp.

Referensgruppen består av folkhälsonätverket och har deltagare från Region Västernorrland, länets kommuner, samordningsförbunden och länsstyrelsen.

Styrgruppen består av enhetschef för enheten för folkhälsa vid Region Västernorrland och verksamhetschef för socialtjänstens samverkans och stödstrukturer vid Kommunförbundet Västernorrland.

De nationella mål som projektet berör är främst att sprida evidensbaserad kunskap och att höja kompetensen om suicid hos personal och andra aktörer. I det arbetet ingår att uppmärksamma verksamheterna på vilka riskgrupper som finns och uppmuntra till att utveckla handlingsplaner, rutiner och insatser.

I projektbeskrivningen framgår att projektledare tillsammans med arbetsgrupp och referensgrupp ska ta fram förslag till en länsgemensam plan för suicidprevention. Därav har framtagande av aktuell plan arbetats med under 2022 i arbetsgrupp och referensgrupp.

Syfte och mål

Den länsgemensamma planen för suicidprevention ska tydliggöra dels hur det pågående suicidpreventiva arbetet ser ut i Västernorrland inom kommun och region, dels vilken inriktning och utformning det suicidpreventiva arbetet bör ha framöver.

Målsättning är att kunskap om riskgrupper för suicid och kunskapsbaserade suicidpreventiva insatser ska finnas i kommunerna och regionens verksamheter i länet.

Ett mål är också att kunskap om suicid finns hos allmänhet och föreningsliv i länet.

Ett långsiktigt mål med allt suicidpreventivt arbete är att antalet suicid ska minska.

Avgränsningar

Att arbeta förebyggande inom ett område kan ge positiva effekter även gällande annan problematik. Arbetet med suicidprevention knyter an till många andra pågående områden såsom ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak, spel om pengar), våld i nära relationer och arbetet med god och nära vård. En handlingsplan kring psykisk hälsa antogs av Social ReKo 2022 där insatser kring psykisk hälsa i länet beskrivs. Gränsdragning mellan insatser kring psykisk hälsa/ohälsa och suicidprevention är inte alltid tydlig då det delvis berör samma målgrupper men i aktuell plan fokuseras på suicidpreventionsinsatser.

Arbetet med att möta människor i risk för suicid sker ute i verksamheterna inom kommun och region så som primärvård, psykiatri, socialtjänst, blåljusverksamhet, skola och elevhälsa. Denna plan har inte som ambition att beskriva allt arbete som sker i länet med psykisk hälsa/ohälsa och suicidfrågor då det är omfattande och delvis en naturlig del i det ordinarie arbetet. Tanken är i stället att begränsa planen till den kompetenssatsning om suicid som bedrivs i länet.

Statistik och riskgrupper

Nationellt Centrum för Suicidforskning och Prevention NASP vid Karolinska institutet är Region Stockholm och statens expertorgan för suicidprevention. NASP sammanställer årligen statistiskt över antalet självmord på nationell nivå samt för län och kommuner. Statistik hämtas från Socialstyrelsens dödsorsaksregister och bearbetas av NASP. I statistiken som redovisas finns inkluderat både så kallade säkra och osäkra suicid. Osäkra suicid beskrivs som de olycksfall som har kategoriserats som sannolika suicid. I Sverige tog 1 494 personer över 15 år sitt liv 2021 vilket motsvarar ett suicidtal på 17,1 per 100 000 invånare (Karolinska institutet, NASP, 2022).

Suicidtalet (SM-tal) för Västernorrland 2021 är 24,8 per 100 000 invånare vilket är högst i landet enligt NASP.

Att dra slutsatser utifrån ett år är dock vanskligt då ökningen kan bero på tillfälligheter. Nedanstående tabell från Västernorrlands län visar statistiken för hur många personer som dött i suicid de senaste 11 åren:

År	Antal suicid i Västernorrland
2010	37
2011	29
2012	30
2013	42
2014	49
2015	40
2016	32
2017	37
2018	37
2019	34
2020	26
2021	51
Totalt	444

Tabell 1. Antal suicid i Västernorrland 2010–2021.

Fördelningen över olika åldersgrupper var som följer:

Åldersgrupp	Totalt antal självmord 2010–2021	Genomsnittligt SM-tal 2010–2021	Genomsnittligt antal invånare 2010–2021 i denna åldersgrupp
15–24 år	40	12,2	27 640,7
25–44 år	121	18,2	55 448,1
45–64 år	167	21,8	63 912,0
65 + år	116	16,5	58 603,7

Tabell 2. Åldersfördelning av antal suicid och genomsnittligt SM-tal i Västernorrland 2010–2021.

Variationer finns inom länet och de kommuner som har högsta suicidtalerna är landsbygdskommuner. Tillvägagångssätt vid suicid överensstämmer i stora delar med resten av landet där förgiftning och hängning är vanligast men Västernorrland har en signifikant säkerställd högre andel som tar sitt liv genom skjutning (Karolinska institutet, NASP, 2022). Att analysera statistiken utifrån de lokala och regionala förhållandena är viktigt i planeringen av det suicidpreventiva arbetet då statistiken kan ge indikationer på vilka riskgrupper som behöver uppmärksammas särskilt.

Det är också betydelsefullt att ta del av den nationella analysen av målgrupper som kan behöva prioriteras. I den sammanställning som Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen har gjort av underlaget inför ny nationell strategi om psykisk hälsa och suicidprevention lyft några målgrupper särskilt:

- Män tar sina liv i större utsträckning än kvinnor. Äldre män (över 85 år) tar sina liv i störst utsträckning.
- Kvinnor vårdas för suicidförsök i större utsträckning än män.
- Personer med psykiatriska tillstånd har en högre risk för suicid.
- Hbtq-personer löper högre risk att genomföra suicidförsök jämfört med heterosexuella.
- Personer utan sysselsättning, med låg inkomst, eller boende i socioekonomiskt utsatta områden löper högre risk att dö av suicid.
- Personer som varit placerade i familjehem före tonåren löper högre risk att dö av suicid.
- Bland personer som vårdas på institution eller som dömts för brott är suicidförsök vanligt förekommande.
- För personer med beroendeproblematik eller samsjuklighet i form av beroendeproblematik och psykiatriska tillstånd ökar risken för suicid.
- Det finns beskrivet att samiska renskötande män har högre risk för suicid.”

(Folkhälsomyndigheten, 2022, s.45–46)

Risikfaktorer för suicid är komplexa och flera faktorer kan påverka varandra. Vid vissa allvarliga somatiska sjukdomar och en del psykiska sjukdomar och tillstånd eller svåra livshändelser finns

ökad risk för suicid. En av de allvarligaste riskfaktorerna är om personen tidigare gjort ett suicidförsök (kunskapsguiden.se). Det är dock viktigt att tänka på att inte alla som riskerar suicid har sökt vård för psykisk ohälsa och att kunskap om suicid därför behöver finnas i många olika verksamheter där man möter människor.

Pågående arbete i länets kommuner och Region Västernorrland gällande suicidprevention

Länets kommuner har upprättat eller påbörjat arbete med att upprätta lokala handlingsplaner eller verksamhetsplaner/aktivitetsplaner för suicidprevention. I en del kommuner finns suicidprevention med som en del i handlingsplaner kring trygghet och säkerhet eller folkhälsa.

Fokus under projekttiden har legat på att höja kompetensen om suicidprevention. De utbildningar och insatser som varit aktuella har vänt sig både till medarbetare och till allmänhet samt till riktade målgrupper. Kommunerna har börjat med att kartlägga behoven i sin egen kommun.

Region Västernorrland har inför hösten 2022 anställt personal för behandling efter suicidförsök samt samordning av utbildningsinsatser i suicidprevention inom regionen.

Preventionsarbetet kan kategoriseras beroende på vilka målgrupper insatserna riktas till. Det förebyggande insatser som riktar sig till alla i exempelvis en viss åldersgrupp kallas befolkningsinriktade insatser. Om insatserna riktar sig till personal som möter riskgrupper kallas det för mediatorsinriktade insatser. Individinriktade insatser kallas de insatser som riktar sig direkt till individer när problemet redan uppstått (Folkhälsomyndigheten, 2019). Förutsättningar och behov har sett lite olika ut i kommunerna och regionen i länet och det har varit valfritt för verksamheterna vilka utbildningar och insatser som de satsat på under projekttiden.

Befolkningsinriktade insatser

YAM, Youth Aware of Mental health, är ett evidensbaserat skolprogram som riktar sig till elever i åldern 13–17 år. I länet har man valt att ge utbildningen till elever i årskurs 8. YAM pågår i fem kommuner i länet och hålls av främst elevhälsan. I några kommuner är även räddningstjänsten delaktig. Nya YAM-instruktörer har utbildats våren 2022. Kommunförbundet Västernorrland har under 2022 hållit i regional samordning av YAM i form av nätverksträffar för instruktörer, instruktörsutbildning och utbildning av medhjälpare i YAM samt övriga kontakter kring implementering.

Livsviktiga snack är en föreläsning till allmänheten, riktad främst till föräldrar/anhöriga med barn i åldern 9–12 år. Föreläsningen är framtagen av ideella organisationen Suicide Zero och hölls digitalt vid tre tillfällen under våren 2022 och var öppen för alla.

Internationella suicidpreventiva dagen är den 10 september varje år. 2022 uppmärksammades den dagen och dagarna innan i ett länsgemensamt upplägg med öppna föreläsningar om medmänsklighet och hopp. Lokalt i kommunerna uppmärksammas även psykeveckan/psykiatriveckan, World Mental Health Day och HBTQI-veckan på olika sätt.

Samverkan med polis, svenska kyrkan, idrottsföreningar, ideella organisationer och andra lokala aktörer har skett i flera kommuner. Materialet Ledare som lyssnar från Folkhälsomyndigheten har erbjudits på några håll i länet till föreningslivet. Utbildning i Våga Fråga från Suicide Zero har använts till föreningar och näringsliv i någon kommun.

Mediatorsutbildningar till personal som möter riskgrupper

Psyk-E Bas suicid är en webbaserad utbildning i suicidprevention som erbjudits till personal inom regionen men även kommunerna i länet har tillgång till den. Utbildningen är relativt omfattande och syftet är att personalen ska få fördjupade kunskaper om suicid för att kunna möta riskgrupper.

Våga Fråga E är en kortare utbildning om suicid som tagits fram av Suicide Zero. Samtalsledare i kommunerna och regionen har utbildats för att hålla i diskussionsövningar under utbildningen. Syfte är att höja kunskapen generellt för deltagarna och att uppmärksamma riskgrupper. Utbildningen har fått stor spridning i länet och de flesta kommuner har kommit i gång med att utbilda personal. Regionen har utbildat samtalsledare i Våga Fråga E och påbörjat utbildningar för personal hösten 2022.

MHFA, Mental Health First Aid– Första hjälpen till psykisk hälsa. Instruktörsutbildning i MHFA hölls hösten 2022 för deltagare från två kommuner i länet och personal från Region Västernorrland. Instruktörer finns även sedan tidigare i några kommuner i länet. Instruktörerna utbildar i sin tur personal i många verksamheter inom både kommun och region. Utbildningen är relativt omfattande och riktar sig till personal som har behov av fördjupad kunskap om psykisk ohälsa och suicid.

AOSP, Akut omhändertagande av självmordsnära person, är en utbildning riktad till blåljuspersonal (polis, ambulans, räddningstjänst). I länet har instruktörer inom blåljusverksamheterna utbildats som i sin tur kan utbilda vidare. AOSP-allmänhet är en utbildning riktad till andra utanför blåljussektorn. I länet har en kommun testat att utbilda personal inom individ- och arbetsmarknadsförvaltning.

Individeriktad insats

ASSIP, Attempted Suicide Short Intervention Program, är ett behandlingsprogram för personer som nyligen genomfört ett suicidförsök. Inom Region Västernorrland har personal utbildats i metoden. Österåsens livsstilsmedicinska center har under hösten 2022 tagit fram en modell där ASSIP kombineras med multimodal livsstilsbehandling och har börjat ta emot patienter för behandling.

Planering suicidprevention 2023

Arbete med suicidprevention är komplext då det berör de flesta förvaltningar i kommunerna och många delar av regionens verksamheter. Att samarbeta brett över förvaltningsgränser och med andra aktörer är viktigt för att sprida kunskap om suicid.

Regional nivå

Så länge projektet "En nollvision för suicid" pågår kommer projektledare vid Kommunförbundet Västernorrland att ha en samordnade roll för det suicidpreventiva arbetet i länet.

Länsgemensamma nätverksträffar för lokala samordnare av suicidpreventionsarbetet inom kommun och region för att stödja den lokala kunskapsutvecklingen kommer att fortsätta. Om projektet fortsätter sker det i form av arbetsgrupp och referensgrupp.

Samordning av regionala nätverk för instruktörer i olika metoder kan behövas. I nuläget finns ett nätverk för YAM-samordnare och instruktörer i länet där projektledare vid Kommunförbundet Västernorrland är sammankallande. Under 2023 kommer önskemål om övriga länsgemensamma nätverk för utbildare i metoder att diskuteras och vid behov startas upp. Projektledare kommer att följa implementeringen av metoderna och vid behov kan det bli aktuellt att anordna länsgemensamma utbildningar även framöver. Kontakter hålls för länets räkning med Karolinska institutet och Suicide Zero gällande de utbildningar som pågår i Västernorrland.

Projektledare vid Kommunförbundet Västernorrland fortsätter att delta i de nationella nätverk som finns gällande suicidprevention. SKR har ett nätverk för kommunernas arbete och Folkhälsomyndigheten har ett nätverk för regionala samordnare inom suicidprevention. Övrig omvärldsbevakning är också viktigt genom bland annat deltagande vid SKR:s Öppen samordning om suicidprevention varannan vecka samt kontakter med regionala samordnare i närliggande län. Även lokala suicidsamordnare i kommunerna har möjlighet att delta i nätverk vid SKR.

Lokal nivå

Arbetet behöver fortsätta i kommunerna och regionen med att ta fram eller revidera och utveckla befintliga handlingsplaner för suicidprevention. Förankring av handlingsplanerna behöver ske och rutiner och/eller checklistor behöver utvecklas för respektive verksamhet lokalt. I övrigt kommer arbetet med suicidprevention under 2023 ske utifrån några fokusområden.

Fokusområden under 2023

1. Fortsatt kompetensutveckling för personal och kunskaphöjning för allmänheten

Länets kommuner och region behöver inventera ytterligare behov av kompetensutveckling i respektive verksamhet för att kunna planera fortsatta utbildningsinsatser lokalt. Fortsatt satsning på kompetensutveckling behövs 2023 för att fullfölja de utbildningsinsatser som påbörjats. Exempel på utbildningar som behöver arbetas vidare med: Våga Fråga, MHFA, Nano-utbildning, AOSP, Ledare som lyssnar.

Utöver utbildningar kommer kunskap om suicid spridas till allmänheten och personal genom att uppmärksamma exempelvis suicidpreventiva dagen, psykevecka/psykiatrivecka, HBTQI-vecka.

Andra utbildningar och insatser kan bli aktuella under året utifrån de behov som kommunerna/regionen identifierar.

2. Implementering av kunskapsbaserade insatser

Fortsatt arbete inom elevhälsan med YAM riktat till elever i årskurs 8 i fem kommuner i länet. Dessa kommuner har treåriga lokala avtal om genomförande av YAM med Mental Health in Mind (MHIM). Samarbete fortsätter med räddningstjänsten kring YAM.

Fortsatt utveckling och implementering av den lokala modellen där ASSIP kombineras med multimodal livsstilsbehandling vid Österåsens livsstilsmedicinska center. ASSIP i andra verksamheter inom regionen kan bli aktuellt framöver.

3. Samverkan internt och externt

Hur samverkan ska se ut lokalt kommer att variera i kommunerna beroende på hur man valt att organisera det suicidpreventiva arbetet. Det är viktigt att diskussioner om suicid förs med olika verksamheter inom kommun och region och att områden såsom risker i olika åldersgrupper och målgrupper, suicidrisker i fysiska miljön samt stöd till anhöriga och efterlevande finns med.

Lokala arbetsgrupper kring suicidprevention finns i några kommuner och dessa planeras fortsätta. Bred samverkan med aktörer både inom kommunen och andra berörda verksamheter och organisationer är viktigt och forum behövs där suicidpreventionsfrågor kan diskuteras lokalt.

Mer samarbete behövs med civilsamhället i länet kring suicidfrågor. Kontakter med föreningslivet, religiösa församlingar och ideella organisationer behöver ske främst lokalt. På nationella planet och även i länet pågår ett samarbete med den idéburna organisationen Suicide Zero som också tagit fram flera av de utbildningar som används i länet. Den årliga kartläggning som Suicide Zero gör av kommunernas arbete med suicidprevention i sin Kommunbarometer ger idéer om vilka områden som kan vara viktiga att utveckla vidare med och kan vara ett stöd för diskussioner lokalt.

Slutsatser om önskad utveckling

22 december 2022 slöt regeringen och SKR en ny överenskommelse om psykisk hälsa och suicidprevention som gäller under 2023. I överenskommelsen finns likt tidigare år länsgemensamma medel för suicidprevention. Hur dessa medel ska användas i länet behöver beslutas och önskemål i arbetsgrupp och referensgrupp är att pågående projekt "En nollvision för suicid" får fortsätta under 2023.

Framöver kommer också ställningstagande behövas kring vad som ska ske efter projektiden. Det finns en oklarhet i detta då mycket av det suicidpreventiva arbetet i länet har byggts upp utifrån de statsmedel som kunna rekvireras. En långsiktig planering av suicidpreventiva arbetet skulle behövas vilket blir svårt med kortsiktiga medel. Det bedöms finns behov av fortsatt samordning av det suicidpreventiva arbetet både lokalt i kommunerna/regionen och regionalt i länet även efter projektiden. Resurser kommer även behövas för att upprätthålla den kompetens om

suicidprevention som verksamheterna fått under projektiden. Återkommande utbildningsinsatser bedöms behövas både som grundutbildning och som regelbunden repetition då utbildning i suicidprevention kan liknas vid annan utbildning i första hjälpen. Nya instruktörer i de olika metoder som används kommer också att behöva utbildas vid behov. Att följa upp och revidera handlingsplaner och aktivitetsplaner för suicidprevention i kommun och region är något som behöver ske med jämna mellanrum.

Ansvar för den strategiska planeringen av suicidprevention i kommunerna och regionen behöver ligga hos folkhälsosamordnare/planerare/strateg eller annan funktion med övergripande ansvar. Det operativa arbetet med utbildningsinsatser kan dock organiseras utifrån var kommunerna och regionen ser att det finns bäst möjligheter att nå ut med insatserna.

Behov finns i länet av att mötas regelbundet i länsgemensamt nätverk om suicidprevention och ha kännedom om varandras arbete med dessa frågor och kunna dra nytta av andras erfarenheter även framöver. Någon form av digitalt forum där länsaktuellt material om suicidprevention kan delas är bra. Möjlighet att samverka och ibland samordna insatser och vid behov anordna länsgemensamma utbildningar även i framtiden är önskvärt.

Att följa upp suicidstatistik för länet och att utvärdera de suicidpreventiva insatser som pågår är något som behöver utvecklas. Regional samordnare behöver på sikt ha formellt uppdrag som regional YAM-samordnare och regionalt avtal behöver tecknas med MHiM.

Viktigt framåt är också att följa det nationella arbetet kring suicidpreventionsområdet och även i övrigt omvärldsbevaka och sprida kunskapen vidare i länet. Utifrån den nationella strategin om psykiska hälsa och suicidprevention som föreslås i september 2023 kan analys behövas av hur arbetet i länet överensstämmer med den nationella inriktningen. Revidering av aktuell länsgemensam plan kan behöva ske hösten 2023.

Förslag

Att projektet "En nollvision för suicid" fortsätter i nuvarande form under 2023.

Att frågan om var regional samordning av suicidprevention ska finnas efter projektiden utreds under 2023.

Att en behovsanalys gällande suicidprevention görs i kommun och region som underlag inför fortsatt planering.

Att kommunerna och regionen efter behovsanalys tar ställning till vilka resurser de ska avsätta för suicidprevention efter projektiden.

Referenslista

Folkhälsomyndigheten, 2019, Ett nationellt handlingsprogram för suicidprevention. Hämtad 1 augusti 2022 från: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/e/ett-nationellt-handlingsprogram-for-suicidprevention/>

Folkhälsomyndigheten, 2019, Suicidprevention genom utbildning och medvetandegörande insatser. Hämtad 24 oktober 2022 från: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/s/suicidprevention-genom-utbildning-och-medvetandegoranden/>

Folkhälsomyndigheten, 2022, Utvecklingsbehov inom psykisk hälsa och suicidprevention – sammanställning av analyser från myndigheter och organisationer och föreningar. Hämtad 5 augusti 2022 från: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/psykisk-halsa-och-suicidprevention/psykisk-halsa/nationell-strategi/#myndigheter>

Karolinska institutet, Nationellt centrum för suicidforskning och prevention NASP, 2022, Statistikrapport Västernorrland 2010–2021. Hämtad via mejl 2022-10-05.

Kunskapsguiden, 2022. Hämtad 21 november 2022 från: <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/psykisk-ohalsa/suicid-och-suicidprevention/risk--och-skyddsfaktorer-for-suicid/>

World Health Organisation (WHO), 2019, Suicide worldwide in 2019. Hämtad 24 oktober 2022 från: www.who.int/publications/i/item/9789240026643